

1. Zdravotnická záchranná služba - Zpráva o činnosti Systému psychosociální intervenční služby v Kraji Vysočina a spolupráce v rámci IZS

Činnost Systému psychosociální intervenční služby (dále SPIS) je při ZZS KV podporován od roku 2011. V té době šlo o zavedení prvního pilíře podpory peer péče, kterou dodnes vykonávají peři, zdravotníci, profesní kolegové. Jde o podporu kolegům, záchranářům, zdravotníkům kteří prožili profesně, náročnou situaci. Od srpna roku 2015 je při ZZS KV provozován také druhý pilíř SPIS, jde o První psychickou pomoc (PPP) osobám sekundárně zasaženým tragickou událostí. Tým vyškolených interventů ZZS KV v roce 2015 poskytl 10 intervencí sekundárně zasaženým osobám, v roce 2016 pak 6 intervencí. Tyto intervence byly aktivovány výjezdovou skupinou ZZS KV na místě zásahu. Podpory se týkaly akutních stresových reakcí u pozůstalých, kteří se ocitli v tragických, náročných situacích s náhlým úmrtím jejich blízkého. Nejčastěji šlo o reakce pozůstalých na úmrtí při tragických dopravních nehodách, u sebevražd a úmrtí dětí. V rámci komplexnosti, je tedy poskytována nejen přednemocniční neodkladná péče našim pacientům ale i následná podpora jejich blízkých, pozůstalých, pro které jsou tyto události velmi emočně náročné a mnohdy jen těžko zvladatelné. Do současné doby došlo ve 4 případech, v rámci poskytování První psychické pomoci sekundárně zasaženým osobám, ke spolupráci intervenčních týmů ZZS KV a PČR na místě události. V loňském roce bylo v Kraji Vysočina poskytnuto členy SPIS KV celkem 21 individuálních podpor zdravotníkům a 16 intervencí sekundárně zasaženým osobám.

V současné době má SPIS při ZZS KV 16 aktivních členů, kteří jsou vyškoleni v kolegiální peer podpoře a v poskytování První psychické pomoci sekundárně zasaženým (7 kolegů je vyškoleni v obou pilířích). Základna SPIS v Kraji Vysočina čítá celkem 19 vyškolených a aktivních kolegů. V nemocničních zařízeních Kraje Vasočina působí 2 kolegyně vyškolené v obou pilířích SPIS a jedna kolegyně proškolená v peer podpoře.

V roce 2013 bylo zorganizováno setkání intervenčních týmů IZS, na tomto setkání se účastnil i tým SPIS ZZS KV. V roce 2016 se krajský koordinátor SPIS a koordinátor organizace za nemocnici v Jihlavě setkal s intervenčním týmem HZS, toto setkání se týkalo vzájemného předání informací o činnosti intervenčních týmů a možnostech budoucí spolupráce. V září 2016 byla uskutečněna schůzka intervenčního týmu PČR na které se účastnil krajský koordinátor SPIS, i toto setkání bylo informativní s výhledem ke spolupráci.

Do budoucna bychom rádi iniciovali společnou pracovní a vzdělávací akci všech intervenčních týmů IZS. Krajský koordinátor SPIS KV u ZZS je Mgr. Hana Dlouhá.

2. Hasičský záchranný sbor - Zpráva o činnosti Systému psychosociální intervenční služby v Kraji Vysočina a spolupráce v rámci IZS

Psychologické pracoviště HZS Kraje Vysočina vzniklo v roce 2002. Činnost tohoto pracoviště je rozdělena do tří pilířů činnosti:

I. zabezpečení posttraumatické péče příslušníkům HZS ČR

Důležitou činností psychologa HZS KV je péče o příslušníky v přímém výkonu služby. Součástí tohoto důležitého pilíře je práce se zasahujícími hasiči po náročných zásazích. Neexistuje univerzální vzorec pro činnost psychologa v rámci posttraumatické péče o zasahující hasiče. Psycholog je využíván pouze na základě požadavků zasahujících hasičů, nebo velitelů zásahů, popř. řídicího důstojníka. Pokud je psycholog povolán k péči o příslušníka, nebo příslušníky, jedná se převážně o eliminaci po/zásahového stresu, a to formou individuálního rozboru, nebo řízeného skupinového debriefingu.

II. poskytování psychosociální pomoci obětem mimořádných událostí

Součástí práce psychologa HZS KV je i povolání k událostem, které mají hromadný charakter, a jsou psychicky náročné pro příbuzné, případně pozůstalé obětí mimořádných událostí.

Ať už se jedná o povolání psychologa do operačního řízení z důvodů náročnosti zásahu pro zasahující hasiče, nebo z důvodů poskytování psychosociální pomoci obětem MU, opět se tak děje na vyžádání velitele zásahu, nebo řídicího důstojníka, vždy cestou KOPIS.

Povolání psychologa k zásahu tak dávalo prostor VZ a zasahujícím hasičům soustředit se primárně na zvládnutí své vlastní činnosti. Při poskytování první psychické pomoci (PPP) obětem MU je psychologem využíváno vybavení automobilů zasahujících jednotek (teplo, deka, nápoj). Psycholog tak má dostatečné zázemí a prostor pro odbornou práci a zasahující hasiči mohou bez rušivých vlivů vykonávat svoji činnost. V této kooperaci sehrával významný vliv i fakt, že při činnosti vyplývající z tohoto pilíře využíval psycholog proškolené členy týmu posttraumatické péče (TPP). Jedná se propojení v odborné rovině, kdy členové TPP vhodně sekundují při činnosti psychologa a zároveň v rovině technické, kdy členové TPP mohou působit jako řidiči psychologa.

HZS KV má v současné době dvacet svých příslušníků zařazených do TPP. Garantem odborné přípravy je psycholog HZS KV.

V operačním řízení, na místě MU, pokud si to situace vyžaduje, spolupracuje psycholog HZS se svými protějšky z ostatních složek IZS (PČR, ZZS). Kompetence jednotlivých psychologů a interventů se překrývají a doplňují, podle druhu MU. Psychologové a interventi složek IZS spolupracují i při výcviku a výměně informací.

III. příprava podkladů pro personální práci

Psychologické pracoviště HZS KV je pracovištěm bez laboratoře, pro požadavky na psychologická vyšetření pro vstup uchazečů o službu u HZS KV jsou využívány spádové laboratoře okolních krajů. Stejně tak tomu je u psychodiagnostiky při vyšetření stávajících příslušníků na funkci strojník – řidič.

Nejvíce je využívána laboratoř HZS Jihočeského kraje, dále laboratoř Generálního ředitelství HZS Praha a laboratoř HZS Olomouckého kraje. Krajský koordinátor SPIS KV u HZS je kpt. Mgr. Jiří František Průža.

3. Policie ČR - Zpráva o činnosti Systému psychosociální intervenční služby v Kraji Vysočina a spolupráce v rámci IZS

Psychosociální péče v rámci Krajského ředitelství policie kraje Vysočina (dále jen "KRP-J") je poskytována dvěma psychology a dalšími návaznými systémy, které byly zřízeny k rozšíření poskytování psychické podpory. Jedná se o **Tým krizové intervence** a **Tým kolegiální podpory**.

Tým krizové intervence byl na KRP-J zřízen v roce 2010. Jeho původním zaměřením bylo poskytování krizové intervence osobám z řad veřejnosti, které prožily traumatizující událost, zejména tedy svědkům nebo obětem trestných činů či pozůstalým po těchto obětech.

Od podzimu roku 2016 se okruh příjemců krizové intervence změnil a příjemcem krizové intervence se může kromě osoby z řad veřejnosti, stát i policista nebo zaměstnanec, který byl zasažen traumatizující událostí. Systém krizové intervence tak vlastně převzal významnou část problematiky, kterou měl dříve na starosti systém „Posttraumatické intervenční péče“, jehož činnost byla zaměřena na předcházení rozvoje psychických obtíží u policistů a občanských zaměstnanců v souvislosti s prožitým traumatem.

Cílem poskytování krizové intervence je prevence rozvoje psychických obtíží spojených s prožitím traumatizující události, např. vzniku post-traumatické stresové poruchy.

Tým krizové intervence je v současné době tvořen 14 aktivními členy, včetně dvou psychologů. Tým slouží v nepřetržité akceschopnosti.

V roce 2016 byli krizoví intervenenti přivoláni k 29 událostem, při nichž poskytli krizovou intervenci celkem 80 osobám. Z pohledu událostí se jednalo nejčastěji o intervenci poskytnutou pozůstalým po úmrtí blízkého člena rodiny při sebevraždě, dopravní či jiné nehodě či při jiném úmrtí.

Při poskytování krizové intervence se naši členové na místě události v několika jednotlivých případech setkali též s interventem ZZS.

Systém kolegiální podpory spočívá zejména v nabídce rozhovoru, sdílení pocitů a problémů, konkrétní pomoci či informací (např. o vhodných postupech, o institucích, které mohou přispět k řešení aktuálního problému), popřípadě v nabídce zprostředkování psychologické pomoci u dalších odborníků. Nejedná se tedy o odbornou psychologickou péči.

Koordinátorem systému kolegiální podpory je psycholog, který mimo jiné zajišťuje spolupráci a součinnost s poskytovateli kolegiální podpory a psychology, psychology a týmy posttraumatické péče Hasičského záchranného sboru České republiky, s psychologickým pracovištěm ministerstva a dalšími psychologickými mimorezortními pracovišti či organizacemi.

Aktuálně náš Tým kolegiální podpory vytváříme, aby se tak ještě zvýšila dostupnost této péče o naše kolegy a kolegyně.

V rámci vzájemné spolupráce v oblasti psychosociální pomoci se intervenčním týmy všech složek IZS setkávají v rámci cvičení IZS např. v tématu AMOK, dále při vzájemné výměně zkušeností na základě osobní znalosti a dohody mezi jednotlivými koordinátory, kteří jsou pravidelně v kontaktu. Koordinátorem psychosociální intervenční služby je kpt. Mgr. Markéta Hrdličková